

[Justitsministeren.]

stod spørgsmålet sådan, at det skulle løses i negativ retning. Deri er jeg enig.

Hermed sluttede forhandlingen.

Ændringsforslag nr. 2
forkastedes med 95 stemmer mod 68.

Ændringsforslag nr. 1
forkastedes uden afstemning.

§ 1
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 4
forkastedes med 132 stemmer mod 31.

Ændringsforslag nr. 3 om en ny affattelse af § 2 og § 2 i den ændrede affattelse
vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Erlendsson):

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:
Anden behandling af forslag til lov om anerkendelse og fuldbyrdelse af nordiske afgørelser om privatretlige krav og om ændring af retsplejeloven.

(Lovforslag nr. L 93. Fremsat 16/3 77. Første behandling 4/5 77. Betænkning 17/5 77).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer og spørgsmålet om dets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Ingen bad om ordet.

Lovforslagets §§ 1-14 og dets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Erlendsson):

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:
Anden behandling af forslag til lov om midlertidige statstilskud til visse strukturforanstaltninger inden for fiskeriet.

(Lovforslag nr. L 147. Fremsat 29/3 77. Første behandling 5/5 77. Betænkning 20/5 77).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer og spørgsmålet om dets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Ingen bad om ordet.

Lovforslagets §§ 1-4 og dets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Erlendsson):

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:
Anden behandling af forslag til lov for Grønland om kommunal udligning i 1977.

(Lovforslag nr. L 138. Fremsat 14/4 77. Første behandling 2/5 77. Betænkning 12/5 77).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer og spørgsmålet om dets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Maisted (FP):

Det lovforslag, der her foreligger, er et ganske unødvendigt socialdemokratisk lovforslag. Men vi var ganske ude af stand til at få en ordentlig udvalgsbehandling, idet udvalgsfor-

[Maisted.]

manden – konservativ – sagde, at det selvfølgelig var nødvendigt at efterleve det, den socialdemokratiske regering havde pålagt ham, nemlig at få gennemført dette lovforslag uden en ordentlig udvalgsbehandling. Fremskridtspartiet var kun ude på at træne lovforslaget.

Lovforslaget indeholder en kommunal udligning, som grønlandsministeren ifølge loven fra 1974 har fuld mulighed for at foretage uden dette lovforslag. F. eks. bygger det på, at Godthåb kommune og Umanak kommune skal give henholdsvis 5.565.000 kr. og 1.485.000 kr. til fordeling til de andre kommuner. Men i finansudvalget har grønlandsministeren fået 6.553.900 kr. til Godthåb kommune, og til Umanak kommune har han fået 1.414.000 kr. Det er altså fuldstændig Ebberød bank, at man først via finansudvalget giver grønlandsministeren nogle penge, som går ind i statskassen, og så tager grønlandsministeren de samme penge og fordeler imellem kommunerne. Kriterierne er også nogenlunde de samme. Med hensyn til en enkelt kommune, som ikke er omfattet af denne ordning, vil jeg bruge følgende citat fra Jyllands-Posten vedrørende Narssaq kommunes budget for 1977:

»Det balancerer med knap 13 mill. kr. De 1.800 indbyggere skal tilsammen betale 4,9 mill. kr. i kommuneskat, som udskrives med 18 pct. Staten giver 2 mill. kr. i driftstilskud, landskassen refunderer sociale ydelser med 4,7 mill. kr., kommunens andel i spiritusafgifter indbringer 485.000 kr. Indtægtssiden rundes af med et underskud på 235.000 kr. 38 pct. af indtægterne er skat, mere end 50 pct. er tilskud.

Gyseren fortsætter på udgiftssiden. Administration og økonomisk forvaltning koster 3,466 mill. kr., socialforvaltning 6,125 mill. kr. Administration og socialvæsen koster næsten dobbelt så meget, som kommunen får ind i skat.

En ikke ubetydelig del af de offentligt brugte penge vender tilbage til kommunekassen i form af personlige skatter. Jo mere der pøses ud, jo større bliver skattegrundlaget, jo mere kan der bruges, jo flere tilskud kan der hentes til at holde gang i svikmøllen under polarcirklen.«

Med andre ord: det må være klart for enhver, at dette lovforslag er totalt uden berettigelse.

Søren B. Jørgensen (S):

Først skal jeg beklage, at hr. Maisted refererer fra udvalgsarbejdet, og jeg vil gerne herfra tilkendegive, at jeg i hvert fald ikke har været vidne til, at formanden for udvalget har udtalt sig som refereret af hr. Maisted.

Jeg havde i øvrigt ikke tænkt mig at tage ordet her ved anden behandling, men når der bliver rejst kritik af udvalgsformandens arbejde, så føler jeg anledning til at sige, at den boomerang, som hr. Maisted nu prøver at sende imod udvalgsformanden, er jeg overbevist om rammer forkert, den vil ramme fremskridtspartiets repræsentanter i Grønlandsudvalget. Der er aldeles ingen grund til at klandre udvalgsformanden for det arbejde, han har udført. Der er ingen grund til kritik af det arbejde. Skal der rettes kritik, så må det være mod fremskridtspartiets repræsentanter i Grønlandsudvalget, som stiller en lang, lang række af spørgsmål.

Jeg drømmer naturligvis ikke om at hindre fremskridtspartiet i at stille spørgsmål, det skal de have lov til, men man har lov til at undre sig over, hvorfor de stiller spørgsmålene, når vi ved, at deres grønlandspolitiske ordfører, hr. Dohrmann, er medlem af Grønlandsrådet og også er medlem af hjemmestyrekommissionen, og dér for en stor del af de spørgsmåls vedkommende kan slå op og finde svarene. Jeg tror ikke på, at det er fordi man vil sinke arbejdet. Svaret må findes andre steder. Den ene mulighed er, at hr. Dohrmann ikke har læst det materiale, som han får i Grønlandsrådet eller i hjemmestyrekommissionen. Den anden mulighed er, at han har læst det, men ikke har forstået, hvad meningen med svarene har været og derfor skal have det klippet ud i pap. Jeg drømmer altså ikke om, at vi fremover vil hindre hr. Dohrmann i at stille spørgsmål i Grønlandsudvalget, selvfølgelig ikke, hvis hr. Dohrmann fremover skal have det klippet ud i pap, så må vi andre altså lære at leve med dette. Men jeg vil på det kraftigste afvise, at der er grund til at kritisere formanden for hans udvalgsarbejde.

Burgdorf (KF):

Efter de faldne udtalelser føler jeg mig foranlediget til at sige et par ord. Man plejer ikke at referere fra udvalg, men når man føler sig foranlediget til det, så må det være korrekt, det, man kommer frem med, og det mener jeg

[Burgdorf.]

ikke det er i dette tilfælde. Nu er det ikke min opgave at vurdere formandens arbejde i det pågældende udvalg, men jeg vil bare gerne sige, at jeg loyalt har sigtet imod, at dette arbejde kunne gennemføres på en forsvarlig facon, så vi kunne få loven gennemført efter ministerens ønske. Jeg mener, vi har fået de relevante spørgsmål belyst og har fået tid til at gennemarbejde lovforslaget, og derfor afviser jeg kritikken.

Dohrmann (FP):

Jeg vil gerne sige til den socialdemokratiske ordfører, hvis han ellers kan fatte det, at mange af de spørgsmål, vi stiller, o.k., dem kender vi svaret på på forhånd, men jeg tvivler på, at ret mange af udvalgets øvrige medlemmer gør det, for så kunne man simpelt hen ikke bære sig så tåbeligt ad, som man gør. Vi har en minister af navn, men vi har så sandelig ikke nogen af gavn. Hvad angår hele Grønlandsproblematikken, så er sagen jo, at man simpelt hen har ladet det hele flyde, og det gør man fortsat. Man har nedsat en hjemmestyrekommission – en hjemmestyrekommission, som vi gik meget positivt ind i, men som jeg efterhånden er ved at få en meget, meget stor skepsis over for.

Jeg vil gerne sige desforuden: alle I, som nu står her og praler af, at I er så og så gode ved grønlænderne, I bevilger de og de beløb – de kan ikke blive store nok – prøv da for pokker lige at se, hvordan udviklingen er deroppe: druk, hor, kønssygdomme, det hele. Jeg kan ikke forstå, at nogen kan komme og bebrejde fremskridtspartiet, at vi stiller spørgsmål. Der var nogen flere, der burde stille dem.

(Kort bemærkning).

Søren B. Jørgensen (S):

Det sidste indlæg var et klart bevis på, at hr. Dohrmann overhovedet ikke har fattet, hvad det drejer sig om, endnu. Dette lovforslag drejer sig ikke om kønssygdomme; det er et spørgsmål om kommunal udligning.

Hr. Dohrmann sagde klart og tydeligt – det vil også fremgå af fortrykket – at de kender svaret på forhånd, før de stiller spørgsmålene. Kunne vi så hen ad vejen bare en gang imellem undgå et af disse spørgsmål, som hr. Dohrmann altså kender svaret på, så var der mulighed for, at udvalgsarbejdet kunne blive lidt hurtigere færdigt.

(Kort bemærkning).

Maisted (FP):

Der er stillet ét spørgsmål til lovforslag nr. L 138 fra fremskridtspartiets side. Andre spørgsmål, der blev stillet i udvalget, samtykkede vi i gik under almindelig del. Det er altså direkte ukorrekt, hvad den socialdemokratiske ordfører siger.

Det, det drejer sig om, er, at da vi fik et svar på det spørgsmål, vi havde stillet i udvalgsarbejdet, så blev der lukket af for yderligere spørgsmål, sådan at vi ikke fik lejlighed til at dokumentere, at dette lovforslag er komplet overflødigt, men hvis man læser loven fra 1974, så vil man kunne se, at det er et komplet overflødigt lovforslag. Man tager fra den ene kasse, lægger over i den anden kasse og giver tilbage til den tredje kasse. Der er ingen reelle bevægelser.

Ministeren for Grønland (Jørgen Peder Hansen):

Jeg forstår, at fremskridtspartiet introducerer en helt ny sprogbrug under debatterne her i folketinget. Det vil jeg gerne give fremskridtspartiet; det er noget, jeg ikke har bemærket at andre partier betjener sig af her i tinget.

Hr. Dohrmann mente, at man havde en grønlandsminister af navn og ikke af gavn. Jeg kunne næsten have lyst til umiddelbart og uden videre at give hr. Dohrmann ret, for så vidt som det er rigtigt, at den politik, fremskridtspartiet står for, er ikke en politik, som grønlandsministerens holdning er gavnlige over for. Ud fra det synspunkt er jeg meget enig. Vi kender jo alle den holdning og den politik, som fremskridtspartiet gang på gang anlægger over for Grønland. Det er en politik, som de står meget alene med. Derfor skal jeg ikke bevæge mig ind i en diskussion omkring fremskridtspartiets politik på dette område.

Jeg vil derimod gerne rette en tak til hele udvalget – minus fremskridtspartiets medlemmer – som efter min mening har gjort et godt stykke udvalgsarbejde. Vi bør erindre midt i talestrømmen her fra tingets talerstol, at det er et forslag, som i et og alt ligner det lovforslag, vi gennemførte her i tinget sidste år. At man så kan være uenig i principperne, der er nedfældet i dette lovforslag, det er noget andet, men formanden har – jeg har erkyndiget mig herom til alle sider – leveret et virkelig godt stykke formandsarbejde i dette udvalg, og det vil jeg takke formanden specielt for.

Maisted (FP):

Vil grønlandsministeren bekræfte, at de samme problemer, som er opridset i lovforslag nr. L 138, kunne være løst ved hjælp af lov om tilskud til Grønlands landsråd og de grønlandske kommuner?

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets §§ 1 og 2 og dets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Erlendsson):

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om visse hovedlandevejsstrækninger.

(Lovforslag nr. L 89. Fremsat 15/3 77. Første behandling 26/4 77. Betænkning 20/5 77).

Der var stillet 1 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslaget og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Normann Andersen (S):

Egentlig skulle det ikke være nødvendigt at sige så forfærdelig mange ord om dette lovforslag, idet et stort flertal går ind for lovforslaget, som det er fremsat, men som jeg selv gav udtryk for ved første behandling, så var det nok ikke så meget lovforslaget som sådant, der skulle diskuteres, men mere vejenes beskaffenhed, de 4-sporede eller de 2-sporede, eller hvad man nu kunne hitte ud af. Der er da også sket en hel del hen ad vejen ved det mellemliggende udvalgsarbejde, der har været udført, og man har efterhånden fundet frem til, at det i og for sig ikke skulle være nogen af delene. Det sluttede med at blive en 26 m bred – man kan godt sige standardmotorvej.

Det var måske ikke lige netop det, vi havde tænkt på i starten, men når man ser resultatet her, så synes jeg, det er et acceptabelt resultat, man har fundet frem til. Der er i hvert fald det positive deri, at for det første er der et stort flertal bag, og for det andet kan man måske fremover i en lang årrække undgå diskussionerne om, hvilke vejanlæg vi skal anskaffe os, når nye veje skal bygges.

Det er i og for sig det, jeg har tænkt mig at sige om sagen og så kun anbefale lovforslaget til vedtagelse ved tredje behandling. Jeg er klar over, at der bag efter mig vil komme en række ordførere, som nok hver især synes, at nu skal netop de have æren af det, der er foretaget i udvalget. Den diskussion vil jeg undlade at gå ind i, men kun kort fastslå, at nu bliver loven gennemført. Det er vi tilfreds med. Om det så er den ene eller den anden, der skal have mere eller mindre af æren, det må være sagen uvedkommende.

Dohrmann (FP):

Det, at et flertal i udvalget om offentlige arbejder tvang ministeren til at ændre indstilling med hensyn til 2- eller 4-sporede veje, er en af de bedste ting, jeg har været med til at opleve herinde på Christiansborg.

Vi er mange herinde, som har haft den opfattelse, at regeringens planer om at anlægge 2-sporede veje var helt ved siden af og kunne være blevet en af de største skandaler i nyere tid.

Udvalgsarbejdet har været temmelig trevnt, forstået på den måde, at hvert eneste svar på de spørgsmål, der blev stillet, var omgivet af et tågesløv. Jeg skal under ingen omstændigheder bebrejde nogen teknikere eller embedsmænd, at de er loyale, men af de svar, vi har fået, har jeg fået den opfattelse, at ministeren har nogle sympatisører ovre i ministeriet for sin smal-sporede eller rettere 2-sporede løsning.

Det hele var meget forvirrende. Først fik vi at vide, at f. eks. broerne skulle udbygges til fuld bredde, altså 4-sporede. Derefter fik vi at vide, at nu skulle de være 2-sporede. Pludselig kunne man i aviserne læse, at strækningen fra grænsen til Rise-Hjarup skulle være 2-sporet. Et par dage efter kunne man læse det modsatte. Vi har kun pressen og i særdeleshed den jyske presse at sige tak for, at det hele er endt så fornuftigt, som det nu er.

Men for at stadfæste beslutningen og forhindre, at en minister eller nogen tilfældige forligs-